

Notat

Afrapportering fra projekt 'En by for alle' 2019-2020

Ældrevenlige og sundhedsfremmende byrum

Projektet 'En by for alle' handler om ældrevenlige byer. Projektet er rammesat ud fra en forståelse af en ældrevenlig by som et sted, der inviterer ældre borgere til ophold, fysisk aktivitet og færden samt et socialt liv – og som understøtter sund aldring både for unge og ældre seniorer.

Projektet ser på ældrevenlighed i København ud fra et bredt sundhedsperspektiv. Det indbefatter, hvordan både fysiske forhold, mental sundhed og sociale relationer påvirker hverdagslivet og oplevelsen af byens ældrevenlighed.

Afrapporteringen fra projektet er et indspark i en løbende udvikling af, hvordan København kan blive en by for alle københavnere. Der kan således være andre relevante bidrage og refleksioner, der også kan bidrage til denne udvikling.

Forslag til tiltag til fremme af ældrevenlighed i København på baggrund af projekt 'En by for alle'

Afrapporteringen består af både viden og indsigt om ældres færden i byen samt konkrete behov og ønsker til ældrevenlighed i byen. Nedenfor følger en kort oversigt over udvalgte tiltag, som kan have et overvejende sundhedsfagligt eller forebyggende perspektiv.

Kategori	Udvalgte tiltag
Fysiske forhold	Etablere flere ældrevenlige bænke med ryg- og armlæn, især ved sundhedshuse og busstoppesteder, hvor der ikke er siddepladser i forvejen. Også gerne bænke med læ og overdækning. Sikre fysisk og social tilgængelighed på pladser og torve og foran/ved bænke, herunder begræns brugen af brosten i nyetablerede områder. Sørge for, at der er rampe af asfalt op på fortovskanten. Etablere tydelig adskillelse af cykelsti og fortove. Sikre flere, let tilgængelige offentlige (ikke-digitale/SMS) toiletter i hele byen - og særligt i områder, hvor der er mange besøgende.
Mental sundhed	Placere bænke i grønne områder væk fra trafikstøj – og gerne med noget at se på. Sikre god belysning om eftermiddagen/aftenen ved bænke, i parker og på kirkegårde.

2. juni 2021

Sagsnummer
2021-0111765

Dokumentnummer
2021-0111765-1

Center for Sundhed og
Forebyggelse
Afdeling for Strategisk
Folkesundhed
Sjællandsgade 40, Bygning H, 3.
sal
2200 København N

EAN-nummer
5798009290359

	Skabe gode betingelser for tryghed på stier mv. gennem naturlig overvågning (fra andre mennesker) og godt overblik, fx kun lave buske
Sociale relationer	Muliggøre generationsmøder ved at samle lege- og opholdsmuligheder i byrummet og placere bænke i nærhed til byliv. Muliggøre oplevelser i byen gennem lavtærskelaktiviteter, som er gratis samt etablere flere af de aktiviteter, der bliver fyldt op i aktivitetscentrene. Igangsætte kampagner for at lære din nabo at kende: <i>"Hvem bor i din opgang?"</i> Muliggøre at torve og pladser kan være knudepunkt for aktiviteter for ældre, fx dans og musik
Tværgående tiltag	Etablere et sted (digitalt og/eller analogt), hvor man kan foreslå nye aktiviteter i sin bydel og få hjælp til at gennemføre disse fx via aktivitetscentre/biblioteker. Give aktivitetscentre eller biblioteker en pulje til små borgerinitiativer af/for ældre og/eller mulighed for lån af lokaler, udstyr mv. Planlægge kulturelle arrangementer også uden for Indre By og brokvartererne (fx festivaler, udendørskoncerter/-teater). Sætte markant ind for at hindre ensomhed efter overgang fra arbejdsliv til pensionistliv fx med oplysning og opsøgende kampagner.

Kampagne og aktiv inddragelse af ældre i projektet

Udover ovenstående konkrete forslag til tiltag har projektet også haft fokus på bydelsnære kortlægninger med udgangspunkt i inddragelse af ældre. Konkret har inddragelsen i 2019 omfattet dialogmøder, gruppeinterviews og byvandring med grupper af ældre borgere, der har kastet lys over ældres ønsker og behov. Forud for byvandringerne blev der gennemført en kampagne, med henblik på at sikre deltagelse fra en bred gruppe af ældre på tværs af alder, køn og mobilitet.

I 2020, hvor det på grund af covid-19 ikke var muligt at gennemføre byvandring, blev der i stedet gennemført telefoninterviews, interviews på gaden og behovsobservationer. Supplerende har man både i 2019 og i 2020 sideløbende haft mulighed for at udpege barrierer eller manglende bænke i byen via det digitale værktøj, *Maptionnaire*.

I alt har 151 ældre borgere deltaget i byvandring, interviews eller fokusgrupper, mens mere end 300 ældre borgere har deltaget online.

Pilotprojekt i bydelene Valby, Vesterbro/Kgs. Enghave og på Amager

I efteråret 2019 blev kortlægning af byens ældrevenlighed afviklet som et pilotprojekt i bydelene Valby, Vesterbro/Kgs. Enghave og på Amager. Formålet har været at afdække ældres ønsker og behov til byens udvikling i deres bydel. Pilotprojektets afsluttende rapport opsummerer en række parametre på seks arenaer, som er vigtige for

ældre i forhold til oplevelsen af byens ældrevenlighed. De seks arenaer er:

- Boligområder
- Offentlige tilbud, forretninger og shopping
- Offentlig transport
- Fodgængerområder og veje
- Pladser og torve
- Parker og natur

De opsummerende parametre, der er videreført til hovedprojektet, dækker over mange forskellige faktorer i byens rum fx tilgængelighed, transport, grønne områder, oplevelse af tryghed og mulighed for deltagelse i kulturelle og sociale aktiviteter. Bagerst i notatet fremgår en oversigt.

Udbredelse til resten af byen

I 2020 blev projektet bredt ud til resten af byen. Formålet med dette har ligeledes været at skabe indblik i ældre borgeres perspektiver på en ældrevenlig by, herunder hvordan byen kan bidrage positivt til sundhed.

På baggrund af projektet er der udarbejdet en hovedrapport, 'Et ældrevenligt København', hvor barrierer og udfordringer i byen er beskrevet med udgangspunkt i ældre borgeres perspektiv i følgende seks temaer:

- Bænke
- Bymiljø og tilgængelighed
- Rekreation og fritid
- Tilbud og aktiviteter
- Fællesskaber
- Identitet

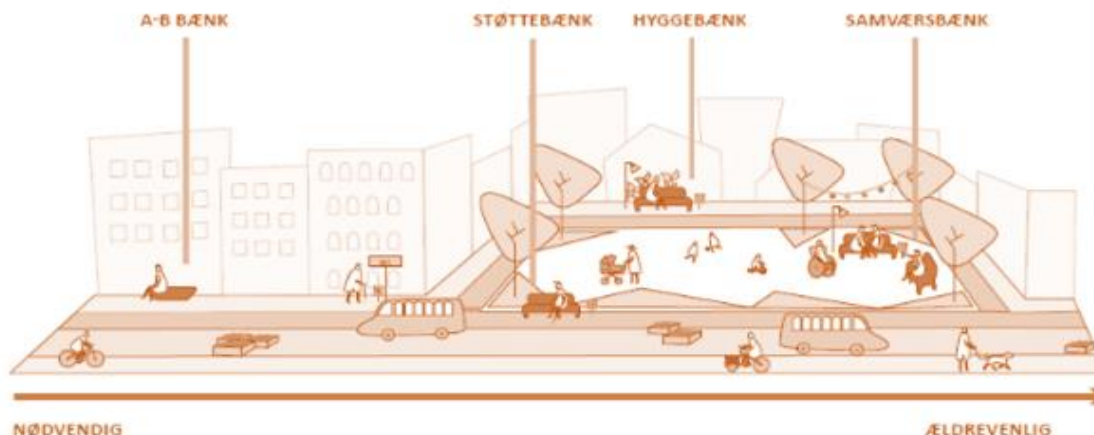
Hovedrapporten indeholder en lang række forslag til hvilke tiltag, der kan forbedre ældrevenligheden i København. En samlet liste fremgår bagerst i notatet. Nedenfor er fremhævet et par pointer.

Ældrevenlige bænke

Bænke har været et særligt tema i hovedprojektet grundet snitfladen til projektet med opsætning af 500 ældrevenlige bænke i København. Det har bl.a. betydet, at der som en del af hovedprojektet er udarbejdet et bænkeværktøj, VEBA (figur 1), hvor A-til-B-bænken, støtdebænken, hyggebænken og samværsbænken er beskrevet og konceptualiseret som rettesnor ved fremtidigt arbejde i Københavns Kommune.

Rapporten indeholder desuden vigtige indsigter omkring manglen på bænke i yderområderne af København, fx på Bispebjerg og i Brønshøj-Husum. Ældre københavnere tilkendegiver desuden, at de foretrækker københavnerbænken over fx betonklodser uden ryg- og armlæn.

Figur 1 VEBA (Værktøjet En Bænk for Alle)

Tilgængelighed, brug af byen og offentlig transport

Byens tilgængelighed er noget, der har stor betydning for de ældre borgere - særligt *dårlig* tilgængelighed på grund af brostensbelægning på torve og pladser, og på fortove over hele byen, giver store problemer. Udover brugen af brosten, er der også andre emner, der gør sig gældende over hele byen: *Jo mere grønt, desto bedre*. Seniorerne er rigtig glade for grønne områder og parker i deres nærmiljø.

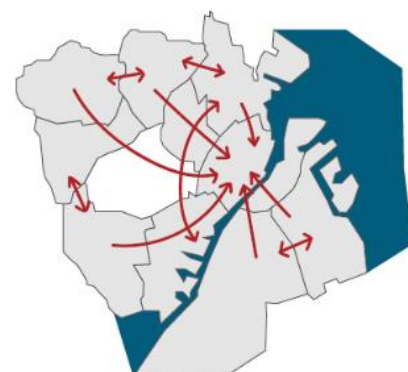
Mange ældre bruger Indre By udover deres umiddelbare nærmiljø. Bor man tæt på centrum, bruger man typisk i mindre grad de andre bydele (figur 2). Derudover er der en tendens til, at man bruger de andre brokvarterer mere, hvis man selv bor i et. Få ældre besøger bydele længere væk fra centrum, end de selv bor.

Offentlig transport er meget vigtig for gruppen af ældre borgere, og langt de fleste benytter sig af den offentlige transport som deres primære transportmiddel. Oplevelsen af fysisk tilgængelighed er tæt koblet med muligheden for at vælge, hvordan man kommer fra A til B. Hvis man har mange muligheder for at komme et sted hen, vil man opleve stedet som meget tilgængeligt. Det er måske forklaringen på, at de ældre i højere grad benytter sig af centrum uanset, hvor de bor, idet andre bydele kan opleves som mindre tilgængelige.

Fritidsliv og fysisk aktivitet

For mange ældre er den mest almindelige form for motion gåture, selvom mange ældre benytter forskellige tilbud. Et typisk mål for rekreative ture er ofte grønne områder og adgang til vand. Over hele byen opsøger ældre gerne større grønne eller blå områder til rekreation, og for nogle er dette tæt forbundet med adgang til bænke.

Fysisk aktivitet og motion er i høj grad private tilbud arrangeret fx af foreninger og med meget stor spredning i type og målgruppe. Nogle ældre peger på, at der mangler fx dansetilbud til ældre og mangel på faciliteter, i fx svømmehaller, har også betydning for udbuddet af tilbud.

Figur 2 Bevægelsesmønstre i byen

Ældreliv under covid-19 – et par eksempler

Hovedprojektet er gennemført i 2020, mens covid-19 har præget hverdagen for de fleste ældre med afstand og restriktioner. Derfor indeholder hovedrapporten enkelte pointer om ældrelivet under covid-19, fx:

- Brug af egen bil er blevet mere attraktiv for ældre.
- Lukning af offentlige toiletter og krav om mundbind på fx stationer har været en barriere for, at ældre er kommet udenfor.
- Covid-relaterede skilte og markeringer i den offentlig transport og i byrummet har været svært at tyde for ældre.
- Både offentlige og private grønne pletter er blevet vigtige mødesteder – også for ældre.
- Øget byliv på gader og pladser under covid-19 har betydet, at nogle ældre vælger mindre befærdede gader til deres ture.

Projektets baggrund og endelig afrapportering

I forbindelse med overførselssagen 2018-2019 blev der tildelt 0,4 mio. kr. til et pilotprojekt 'En by for alle', der havde til formål at kortlægge ældres ønsker og behov til byens rum i udvalgte bydele.

Efterfølgende blev der i forbindelse med budgetaftalen 2020 tildelt yderligere 0,4 mio. kr. til at udbrede kortlægningen til hele byen. Formålet med projektet var tilsvarende at afdække ældres ønsker og behov i byrummet, herunder at levere input til et projekt i Teknik- og Miljøforvaltningen omkring placeringen af 500 nye ældrevenlige bænke i 2020.

Projektet 'En by for alle' er således gennemført i to dele:

- Et pilotprojekt gennemført i 2019 med kortlægning af ældrevenligheden i tre udvalgte bydele. Projektet havde et bredt fokus på, hvilke faktorer ældre oplever som særligt betydningsfulde for deres færden i byens rum.
- Et hovedprojekt gennemført i 2020, der bygger videre på centrale fund fra pilotprojektet, herunder tema om ældre og bænke til brug for placeringen af 500 ældrevenlige bænke. Slutrapporten er et videnskatalog med en bred vifte af tematikker sat i relation til ældres fysiske, psykiske og sociale sundhed, herunder en række konkrete forslag til tiltag.

Produkter i afrapporteringen fra projektet

Overordnet afrapportering fra projektet indbefatter følgende produkter, som vil være tilgængelige på hjemmesiden www.kk.dk/enbyforalle:

- Rapport fra pilotprojekt 'Et ældrevenligt København' (2020) der indeholder beskrivelser af ældres oplevelse af by- og seniorliv på udvalgte arenaer, herunder bydelsnære brugerrejser i bydelene Valby, Vesterbro/Kgs. Enghave og på Amager.
- Kort præsentation af hovedkonklusioner fra pilotprojektet (2020), der blev præsenteret på borgermøder om projektet.

- Rapport fra hovedprojekt 'Et ældrevenligt København' (2021) der indeholder særskilte afsnit om placering af ældrevenlige bænke i København, samt beskrivelser af ældres oplevelse af by- og seniorliv på en række temaer.
- Bilagssamling med en liste over konkrete, mulige placeringer af ældrevenlige bænke samt beskrivelser af bydelsnære brugerrejser i de resterende bydele (2021).

Appendix

Temaiddelt oversigt over faktorer med betydning for sundhed og ældrevenlighed fra pilotprojektet

Rapporten fra pilotprojektet indeholder en lang række faktorer, der har betydning for byens ældrevenlighed og ældre borgeres sundhed. Tiltagene er listet nedenfor på tre parametre: fysisk sundhed, mental sundhed og social sundhed.

Arena: Boligområder

Sundhedsparameter	Forhold med positiv betydning for sundheden
Positiv betydning for fysisk sundhed	Når tilbud og forretninger er let tilgængelige Når omgivelser er fremkommelige ved fx at have brede og vedligeholdte fortove Når der er parkeringspladser til handicappede Når opholdsmuligheder er placeret tæt på ældres bopæl, så de gør brug af udeområder
Positiv betydning for mental sundhed	Når boligområdets omgivelser er hyggelige og inspirerende. Af faktorer, der kan medvirke til dette er lav bebyggelse, grønne områder, beplantning samt åbne og inviterende stueetager, der skaber naturlig overvågning. Når der skabes gode betingelser for mere tryghed om aftenen gennem naturlig overvågning, belysning og overblik
Positiv betydning for social sundhed	Når der skabes grobund for fællesskaber på tværs i boligområder gennem fællesarealer, aktiviteter og grønne områder - som ikke bare er for ildsjæle Særligt når der bygges nyt, bør fællesskaber indtænkes fra start, så alt fra ældre rollatorbrugere til børnefamilier kan mødes i boligområder

Arena: Offentlige tilbud, forretninger og shopping

Sundhedsparameter	Forhold med positiv betydning for sundheden
Positiv betydning for fysisk sundhed	Når tilbud og indkøbsmuligheder er samlet et sted, så det opleves som overskueligt at foretage indkøb og besøge butikker Når biblioteker, borgerservice og andre tilbud er nemme at tilgå til fods Gennem forskellige aktiviteter og tilbud, der henvender sig til mere eller mindre mobile ældre Ved at tilbyde flere aktiviteter til aktive ældre fx gå grupper og gymnastik
Positiv betydning for mental sundhed	Når indkøbscentre tilbyder hyggelige opholdssteder, hvor de ældre kan slappe af og nyde en kop kaffe i varmen Ved at bevare kirker, kirkegårde og biblioteker som de gode mødesteder Når ældretilbud opleves som tilgængelige at besøge ('drop in') eller ringe til Når der informeres om og tilbydes aktiviteter, også for kommende pensionister for at undgå, at ældre falder ud af systemet og ender i ensomhed
Positiv betydning for social sundhed	Når der er tilbud, der er målrettet ældre og ikke blot unge mennesker Ved at noget af det gamle bevares i bybilledet og ikke erstattes af kædebutikker Når der tilbydes gode og grønne udeområder til ophold og socialt samvær Ved at priser fastsættes, så det er muligt for ældre med folkepension at få adgang til forskellige tilbud i stedet for at være en barriere

Arena: Offentlig transport

Sundhedsparameter	Forhold med positiv betydning for sundheden
Positiv betydning for fysisk sundhed	Når afstanden til offentlig transport faktisk er 400 meter Ved at erstatte busstoppesteder, som er flyttet eller slået sammen, med bænke med arm- og ryglæn Når metro- og togstationer tilbyder let tilgængelige toiletter uden sms-funktion Når der er gode ind- og afstigningsmuligheder i bus, tog og metro
Positiv betydning for mental sundhed	Når der er god information om køreplaner og eventuelle skift på stoppesteder og stationer. Ikke alle kan bruge Rejseplanen. Det at skifte transportmiddel opleves som meget uoverskueligt for mange ældre Når der er mulighed for at ringe til eller få personlig kontakt med personale, der kan hjælpe med billetter, spørgsmål og lignende Når der er butikker og belysning på stationsområder, der medvirker til tryghed gennem naturligt liv og overblik
Positiv betydning for social sundhed	Når der tilbydes flere ordninger som Flextrafik, Turkøb eller lokale minibusser, der fx kan køre ældre til de nærmeste stationer og butikker Når der fastholdes en god pris på pensionistkortet. Samtidig med at det gør det nemt at fravælge metro, hvis det koster ekstra, og man ikke ønsker at bruge den

Arena: Fodgængerområder og veje

Sundhedsparameter	Forhold med positiv betydning for sundheden
Positiv betydning for fysisk sundhed	Gennem tydelig fysisk adskillelse mellem fodgængere, cyklister og bilister Når fortove vedligeholdes, så de opleves plane at gå på Ved at undgå brosten på fortove samt sikre, at der er plane forløb af asfalt eller fliser, der er brede nok til at kørestols- og rollatorbrugere kan bruge fortovet Når der etableres gode og brede cykelstier, så det er trygt for ældre at cykle på alle tider af døgnet - også i myldretiden Ved at sørge for at el-løbehjul bliver reguleret og hastigheden sat ned de steder, hvor der er mange fodgængere og cyklister. Endvidere, at el-løbehjul bliver parkeret, så de ikke påvirker tilgængeligheden eller gør det svært for svagtseende, at komme omkring
Positiv betydning for mental sundhed	Ved at sikre markerede fodgængerovergange med god tid til at gå over fx ved at indføre, at ældre kan tilvælge grønt lys i længere tid Ved at anlægge ramper og nedgange for at gøre afstande overskuelige og tilgængelige Ved at sørge for, at der er god belysning, også på mindre villaveje, så de ældre ikke behøver at gå langs større veje, hvor der er mere støj Når der sørges for at støjniveauet dæmpes gennem fx etablering af støjdempende asfalt, der hvor støjniveauet er værst i byen eller gennem etablering af grønne områder langs med vejen, der dæmper støjen
Positiv betydning for social sundhed	Ved at være vedligeholdte, jævne, brede og plane. Samtidig med at der er mulighed for at gå sammen Ved at etablere siddepladser langs med lange vejstrækninger. Ved at invitere til at gå gennem attraktive, grønne vejstrækninger med aktive stueetager

Arena: Pladser og torve

Sundhedsparameter	Forhold med positiv betydning for sundheden
Positiv betydning for fysisk sundhed	Ved at tilbyde gode forhold for fodgængere og gennemtænkt cykelparkering Ved at tilbyde opholdsmuligheder samt indkøbs- og tilbudsmuligheder, der er til at betale, såsom caféer m.m. Ved at siddepladser laves i træ i stedet for beton, da beton kan føles koldt. At der er læ og overdækning ved siddepladser, så de kan anvendes under forskellige årstider
Positiv betydning for mental sundhed	Ved at skabe et godt overblik og muligheden for at studere mennesker, butikker, springvand eller anden aktivitet Gennem natur og beplantning i lave højder, der samtidig vedligeholdes
Positiv betydning for social sundhed	Ved at blive knudepunkt for aktiviteter med musik og dans Ved at give plads til udsatte grupper og indtænke dem i byrum på en måde, så de ikke generer

Arena: Parker og natur

Sundhedsparameter	Forhold med positiv betydning for sundheden
Positiv betydning for fysisk sundhed	Ved tydelige og gode stisystemer, der bliver vedligeholdt, når der eksempelvis er glat om vinteren Gennem områder og parker med høj biodiversitet og naturlig natur, der er mere indbydende at gå tur i Adgang til siddepladser og toiletter, særligt ved steder, hvor der er andre aktiviteter (legeplads, petanque etc.). Det gør ældre mere tilbøjelige til at gå ture og opholde sig i parker
Positiv betydning for mental sundhed	Når afstande til større parker og naturområder opleves som overskuelig. Det vil sige, at det er nemt at tage derhen og belægningen samtidig er god Når der er godt overblik og belysning i parker for at øge oplevelsen af tryghed. Kvinder oplever utryghed i højere grad end mænd Når parker er godt vedligeholdt og der er skraldespande, som ikke nødvendigvis skal tømmes hele tiden.
Positiv betydning for social sundhed	Når der skabes grobund for fællesskaber på tværs i boligområder Når aktiviteter i parker kan bruges på tværs af generationer. At parken bliver et sted, hvor man eksempelvis kan tage hen med sine børnebørn Når parker er vigtige sociale mødesteder for de ældre, og de bruger dem til fysisk aktivitet (stavgang, petanque, gymnastik, ture) og til at sidde ned og drikke en kop kaffe sammen

Temaiddelt oversigt over konkrete forslag fra hovedprojekt

Rapporten fra hovedprojektet indeholder en lang række forslag til, hvilke tiltag, der kan forbedre ældrevenligheden i København. Tiltagene er listet nedenfor i fire forskellige kategorier, hhv. fysiske forhold, mental sundhed, sociale relationer og tværgående tiltag.

Tema: Bænke

Kategori	Forslag til tiltag
Fysiske forhold	Etablere flere bænke, især ved sundhedshuse og busholdepladser, hvor der ikke er siddepladser i forvejen Sørge for, at man kan komme hen til bænken, selv om man går med rollator Sikre ældrevenlige bænke med ryg- og armlæn Sikre handicapvenlige siddepladser
Mental sundhed	Sørge for god vedligeholdelse og skraldespande ved bænkene Placere bænke væk fra trafikstøj, gerne med noget at se på Bænke i grønne omgivelser og god belysning
Sociale relationer	Tænke i placeringer i nærhed til byliv

Tema: Tilgængelighed

Kategori	Forslag til tiltag
Fysiske forhold	Sikre mere plads på cykelstierne Fremme gader, der kun er for cyklister på nogle tidspunkter Sørge for, at belægningen er god i nye områder og ved renovering Etablere tydelige forskelle mellem cykelsti og fortove Sørge for, at der er rampe af asfalt op på fortovskanten Begrænse brugen af brosten (brosten er ikke ældrevenlige) Istandsætte elevatorer, der er ude af drift så hurtigt Sikre flere offentlige toiletter med bemanding
Mental sundhed	Etablere flere skraldespande, da skrald på vejen opleves som dårlig vedligeholdelse og kan skabe en følelse af utryghed
Sociale relationer	Sikre mere handicapvenlige busstoppesteder med tydelige markeringer, særligt dem, der stopper på cykelstien

Tema: Rekreation og fritid

Kategori	Forslag til tiltag
Fysiske forhold	Sikre offentlige toiletter i nærheden af hyppigt besøgte naturområder
Mental sundhed	Vedligeholde grønne områder og klippe buske for bedre overblik Sikre belysning om eftermiddag/aften i parker og på kirkegårde
Sociale relationer	Muliggøre oplevelser i byen gennem lavtærskelaktiviteter som er gratis (fx gå- og cykelgrupper samt metro-, bus- og s-togture) Muliggøre generationsmøder ved at samle lege- og opholdsmuligheder Fremme flere forskellige typer af siddepladser både med og uden borde

Tema: Tilbud og aktiviteter

Kategori	Forslag til tiltag
Fysiske forhold	Skabe øgede muligheder for varmtvandstræning Sikre adgang for handicappede i statslige og kommunale kulturinstitutioner
Sociale relationer	Skabe klubfølelse ved første møde i kommunale institutioner Etablere flere af de aktiviteter, der bliver fyldt op i aktivitetscentre Sikre pensionistrabat på kulturtilbud Etablere ældrecaféer i gadeniveau lige som fællesskabscaféer (frivillige)
Tværgående tiltag	Sikre (opsøgende) information i forskellige formater, fx brochurer i postkassen Undersøgelse, når man går på pension om, hvordan man ønsker at få information og om man vil ringes op af nogen fra kommunen eller en frivillig ældre Etablere et sted (digitalt og/eller analogt), hvor man kan foreslå nye aktiviteter i sin bydel og kan få hjælp til at gennemføre disse fx via aktivitetscentre/biblioteker

Tema: Fællesskaber

Kategori	Forslag til tiltag
Fysiske forhold	Sikre fysisk og social tilgængelighed på pladser og torve
Sociale relationer	Etablere sociale viceværter i almene boligforeninger Igangsætte opgangskampagner: "Lær dem du bor sammen med at kende"
Tværgående tiltag	Aktivere offentlige bygninger og rum strategisk, så man kan få et overblik over, hvad der sker Sikre nemmere og god information om, hvordan man søger støtte til formål for at fremme møder i det offentlige rum/give lokaludvalgene mere spillerum med lokalpuljen – eventuelt i form af en 'hurtigpulje' til mindre beløb Fremhæve aktiviteter til ældre som aktivt formidles ud til de ældre, bl.a. via lokalaviser men også gerne via lokaludvalgene Give aktivitetscentre eller biblioteker en pulje til små borgerinitiativer af/for ældre, samt/eller mulighed for lån af lokaler, udstyr mv.

Tema: Identitet

Kategori	Forslag til tiltag
Fysiske forhold	Aktivere byggepladser midlertidigt, der hvor det er sikkert at opholde sig Forbedre forhold for fodgængere og cyklister generelt, også i forretningsgader
Mental sundhed	Lægge vægt på grønne oaser i udviklingsområder
Sociale relationer	Igangsætte kampagne for at lære din nabo at kende: "Hvem bor i din bydel?" – Fortællinger og installationer
Tværgående tiltag	Prioritere forskellige typer af borgerinddragelse for at få diversitet i deltagelsen. Det gælder alle anlægsprojekter men særligt i forbindelse med skybrudssikring Markedsføre andre bydele for turister – få fx turister fra krydstogtskibe til at besøge Nordhavnen og Østerbro, for at sprede turismen ud over hele byen Planlægge kulturelle arrangementer også uden for Indre By og brokvartererne (fx. festivaler, udendørskoncerter/-teater)